

SPIS TREŚCI

Przedmowa	7
Wykaz skrótów	15
1. Prolog	17
2. Wojna czeska	24
2.1. Preludium wielkiej wojny	24
2.1.1. Tajne spotkanie w domu Smirzyckich	24
2.1.2. Uczestnicy antyhabsburskiego spisku	27
2.1.3. Główny organizator zamachu	31
2.1.4. Defenestracja	36
2.1.5. Echa praskich wydarzeń	39
2.2. <i>Bellum Bohemicum</i>	41
2.2.1. Prolog działań wojennych	42
2.2.2. Śląski sojusznik powstańców	46
2.3. Zmierzch wielkiego polityka stanowego	51
2.3.1. Misja Stittena i wojskowo-polityczna wizja Žerotina	52
2.3.2. Alternatywa Žerotina – kompromis	57
2.3.3. Definitywny rozbrat z radykałami	61
2.3.4. Samotny polityk	65
2.3.5. Morawski przewrót	68
2.4. Zdobycie butnego Pilzna	72
2.4.1. Cesarska twierdza w zachodnich Czechach	73
2.4.2. Mansfeld	74
2.4.3. Obleganie „pilźniaków-pełzaków”	76
2.4.4. Ujarmienie Pilzna	77
2.5. Bitwa pod Záblatí	79
2.5.1. Próba oblężenia Wiednia	80
2.5.2. Porażka Mansfelda	81
2.5.3. Morawska porażka wojsk cesarskich	84
2.6. Na drodze do białogórskiej klęski	87
2.6.1. Antyhabsburska polityka Śląska	87
2.6.2. „Królestwo czesko-palatyńskie” i konfederacja krajów stanowych	90
2.6.3. Do walki wkracza Bethlen	94
2.6.4. Niepokoje na granicy śląsko-polskiej	97
2.6.5. Wyprawa koronacyjna Króla Zimowego do Wrocławia	102

2.6.6. Front austriacki	108
2.7. Tragiczne starcie na białogórskim płaskowyżu	112
2.7.1. Stratedzy, dowódcy i kondotierzy	113
2.7.2. Pole bitwy	117
2.7.3. Szybka akcja ze smutnym epilogiem	120
3. Po Białej Górze	124
3.1. Front łużycki	124
3.1.1. Upadek Budziszyna	125
3.1.2. Saska przewaga	127
3.2. Działania Jana Jerzego karniowskiego w 1621 roku	128
3.2.1. Próba odwetu	129
3.2.2. Sojusznicy Hohenzollerna	133
3.2.3. Zajadły wróg Habsburgów	135
3.2.4. Kości zostały rzucone	137
3.2.5. Raduńskie preludium	139
3.2.6. Bezlitosny bój pod Nowym Jiczynem	140
3.2.7. Zaplanowana niespodzianka dla dworu wiedeńskiego	142
3.3. Zmarnowana kampania węgierska emigracji i księcia karniowskiego	144
3.3.1. Przygotowania dowództwa cesarskiego	145
3.3.2. Ambitne dążenia księcia Siedmiogrodu	148
3.3.3. Operacje protestanckich sojuszników na Węgrzech	150
3.3.4. Inwazja na Morawy	152
3.3.5. Atak na twierdzę ołomuniecką	155
3.3.6. Pokój mikulowski	158
3.3.7. Gorycz porażki i nowe nadzieje	159
3.4. Ostatni bastion stanów czeskich po Białej Górze	161
3.4.1. Druzgocąca klęska sił saskich	162
3.4.2. Wyczyn młodego hrabiego	163
3.4.3. Życie i chwała kłodzkiego dowódcy	165
3.4.4. Pomoc śląskich spiskowców	167
3.4.5. Odwaga obrońców Kłodzka i kapitulacja miasta	169
3.5. Wojna o Palatynat i czeska emigracja na Węgrzech	172
3.5.1. Mocarstwowe plany i posunięcia wojskowe	173
3.5.2. Wojna o Nadrenię-Palatynat	174
3.5.3. Zagadkowy sojusznik z Siedmiogrodu	179
3.5.4. Nowa kampania na wschodzie	184
3.5.5. Otoczenie wojsk cesarskich w Hodoninie	186

3.5.6.	Koniec walk na Węgrzech i śmierć księcia Karniowa . . .	188
3.6.	Zwycięstwa i porażki oręża duńskiego (1625-1629)	189
3.6.1.	Ciemne chmury nad Europą	190
3.6.2.	Inwazja dywersyjna na Śląsk	192
3.6.3.	Poddanie Opawy.	194
3.6.4.	Diabelskie sztuczki na Węgrzech	198
3.6.5.	Życie pod duńską okupacją	200
3.6.6.	Koniec duńskiej władzy	204
3.6.7.	Kara dla stanów opawskich	207
4.	Śnieżny król i książę Frydlantu	210
4.1.	Koniec Lwa Północy	210
4.1.1.	Szwedzka interwencja na niemieckim polu walki	210
4.1.2.	Upadek Tilly'ego i wschodząca na nowo gwiazda Waldsteina	216
4.1.3.	Gustaw II Adolf	223
4.1.4.	Jesienna mgła nad Lützen	229
4.1.5.	Pappenheimczycy	232
4.1.6.	Ostatni ruch króla Szwecji	234
4.1.7.	Nierozstrzygnięta bitwa	236
4.1.8.	Wieści o tragedii pod Lützen	237
4.1.9.	Praskie podsumowanie Waldsteina	242
4.2.	Saska invazja na Czechy	243
4.2.1.	Umowa między Szwecją a Saksonią	243
4.2.2.	Intencje Arnima oraz charakter jego inwazji	245
4.2.3.	Sytuacja wojsk cesarskich i saski marsz na Pragę	247
4.2.4.	Próby przywrócenia stosunków sprzed Białej Góry	249
4.2.5.	Oblężenie Nymburka i ostatnie saskie sukcesy	251
4.2.6.	Powrót Waldsteina i koniec saskiego panowania w Czechach.	253
4.3.	Zdradzony książę?	258
4.4.	Echa rebelii Waldsteina.	274
4.4.1.	Rewolta podpułkownika Freibergera	274
4.4.2.	Niespokojna Opawa	276
4.4.3.	Wierny oficer Waldsteina	278
4.4.4.	Kary dla mieszczan i żołnierzy	281
5.	Okres francusko-szwedzki	284
5.1.	Inwazja Banéra na Czechy.	284
5.1.1.	Europa w wirze nowego konfliktu	284

5.1.2.	Szwedzkie preludium w Saksonii	289
5.1.3.	Tragedia czeskich emigrantów w Pirnie	290
5.1.4.	Szwedzi wkraczają do Czech	292
5.1.5.	Wojna o łupy	294
5.1.6.	Emigrant i generał w służbie Szwecji	296
5.1.7.	Koniec szwedzkiej okupacji	298
5.2.	Błyskawiczna wojna generała Torstenssona	303
5.2.1.	Kontynuator planów Banéra	304
5.2.2.	Płonne nadzieje wygnańców z Czech	306
5.2.3.	Wiosenna ofensywa nad Odrą	307
5.2.4.	Upadek Ołomuńca	308
5.2.5.	Zaskakujące manewry szwedzkie	311
5.2.6.	Druga bitwa pod Breitenfeld	312
5.2.7.	Na pomoc garnizonowi Ołomuńca	315
5.2.8.	Wojna z królem duńskim	317
5.3.	Było to w roku 1645...	318
5.3.1.	Relacja Piccolominiego	321
5.3.2.	Szwedzka nawałnica	324
5.3.3.	Tragiczny Janków	327
5.3.4.	Odważny obrońca Brna	331
5.3.5.	Niezdobyta morawska twierdza	334
5.4.	Zemsta podpułkownika Ottowaldskiego	341
5.4.1.	Czas powtarzających się najazdów i zniszczeń wojennych	341
5.4.2.	Ostatnie szwedzkie uderzenia i śmiałe plany	344
5.4.3.	Chwała i hańba byłego oficera cesarskiego	347
5.4.4.	Odważny atak i łatwe obsadzenie lewobrzeżnej Pragi	349
5.4.5.	Oblężenie Pragi i ostatnie działania zbrojne	350
6.	Ekskurs: Rzemiosło wojskowe i żołnierze wojny trzydziestoletniej	357
7.	Epilog	374
7.1.	Apokalipsa oraz jej następstwa	374
7.2.	Interesy potęg i różnice między nimi	379
7.3.	Walka inkaustem i piórem	382
	Tablica chronologiczna	390
	Źródła i literatura	401
	Spis ilustracji	420
	Summary	425
	Indeks osobowy	433
	Indeks geograficzny	443